

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.388/2013/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. ... pártfogó ügyvéd (Dr. ... Ügyvédi Iroda, cím) által képviselt I.rendű felperes neve (**cím**, tartózkodási helye: **cím**) felperesnek - Dr. Simon Zsuzsanna ügyvéd ügyintézése mellett a Dr. Simon Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt Magyar Állam alperes ellen hagyatéki igény iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 8.P.21.507/2012/10. számú ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt előterjesztett és 14. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját az alperes viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A **B.-n**, 1929. február 5-én született, elvált családi állapotú **F. Kné Ny. G.** (a továbbiakban: örökhagyó) 2010. október 5. napján halálozott el, leszármazói, testvérei nem voltak, szülei már nem éltek.

A felperes 1999-ben létesített élettársi kapcsolatot későbbi házastársával, **K. B.-val**, aki a **D., H. utca 12. szám** alatt, az örökhagyóval szomszédos lakás tulajdonosa volt. A felperes odaköltözését követően közte és az örökhagyó, „**G. néni**” között jó szomszédi, baráti kapcsolat alakult ki. Az örökhagyó jelen volt a felperes 2000-ben, szűk körben tartott esküvőjén is. A kapcsolatuk a felperes gyermekének 2001. évi születését követően még szorosabbá vált, az örökhagyó mindennapos vendég volt a felperesnél, részt vett az ünnepi, családi rendezvényeiken. A korához képest egészséges, mozgékony örökhagyó ápolásra, gondozásra nem szorult, a felperes annyiban volt segítségére, hogy rendszeresen mosott a mosógéppel nem rendelkező örökhagyó részére. Később vásárolt is a részére.

A felperes 2006-ban a házassága megromlása miatt a **D. utca 23. szám** alá költözött bérlőként. Férjének 2009-ben bekövetkezett halálakor derült ki, hogy a **H. utcai lakását** zártkerti ingatlanra cserélte, a gyermekük lakható ingatlant nem örökölt.

Az örökhagyó megvásárolta a felperes bérleményével szomszédos **D. utca 21. szám** alatti lakást azzal a szándékkal, hogy később, betegség esetén oda költözik és számít a felperes gondoskodására. Biztosította a felperest, hogy a lakhatásuk meg lesz oldva, mert

ingatlanait, illetve mindent, amije van, rá fogja hagyni. Az örökhagyó a **D.** utcai ingatlan kulcsát is átadta a felperes részére, hogy ott szellőztessen, takarítson.

2009. karácsonyát követően az örökhagyó egészségi állapota jelentősen megromlott, a lakását egyedül már nem hagyta el. A felperest kérte meg ügyei intézésére, a bevásárlásokra, gyógyszerrei kiváltására.

Az örökhagyó 2010 augusztusában közölte a felperessel, hogy az ígért tartalommal végrendeletet kíván készíteni, ehhez kérte a felperes személyi adatait. Egy kockás spirálfüzetbe „végrendelet” elnevezéssel rögzítette a saját, illetve a felperes személyi adatait és azt az akaratát, hogy minden ingó- és ingatlanvagyonát a felperes örökölje, kifejezetten nevesítette a **H.** és a **D.** utcai lakását. A kérésére még aznap délután a felperes **Tné H. I.** szomszédasszonyával, és korábbi élettársával, egyik gyermekének édesapjával, **L. J**-vel visszament hozzá, hogy előttük, mint okirati tanúk előtt a végrendeletet aláírja. Az örökhagyó előttük a végrendeletet aláírta, azt helyiségnévvel, dátummal látta el. Ezt követően a tanúk is - személyi adataik feltüntetésével - a végrendeletet tanúként aláírták, illetve „örökös látta” megjegyzéssel a felperes is aláírta. Az ilyen módon, 1 példányban készült végrendelet az örökhagyó birtokában maradt. Az örökhagyó tájékoztatta a felperest, hogy az a konyhai kis szekrény fiókjában van.

Az örökhagyó 2010. október 5-én kórházban hunyt el. A temetését a felperes intézte, a **H.** utcai lakásának lépcsőházában gyászjelentést is elhelyezett. Az örökhagyó lakását még aznap feltörték. A felperes különböző ingóságok és valamennyi irat eltűnése miatt feljelentést nem tett. A lakást a zárcserét követően is több alkalommal feltörték, a felperes feljelentése alapján a nyomozás nem vezetett eredményre.

Az örökhagyó hagyatékát Dr. **Sz. A.** közjegyző 2011. szeptember 13-án hozott 32015/Ü/110/2011/18. sorszámú végzéssel ideiglenes hatállyal a Magyar Államnak, mint törvényes örökösnek adta át: a d.-i **...8/A/23** helyrajzi számú, 34 m² területű, **D.** utca 21. A. épület fszt. 2. szám alatti társasházi lakást 6 200 000 forint értékben, a d.-i **...2/A/6** helyrajzi számú, 33 m² területű, **H.** utca 12. A. épület 1/6. szám alatti lakást 5 000 000 forint értékben, a **Bank 1** által vezetett lakossági folyószámlán kezelt 769 959 forintot és kamatát, a **Bank 2**-nél vezetett lakossági folyószámlán kezelt 6 341 forintot, valamint a **Bank 2** által nyilvántartott kamatozó könyves betétben kezelt 13 776 forintot és kamatát.

A végzés indokolásában rögzítettek szerint a leltározás során a felperes arra hivatkozással jelentett be öröklési igényt, hogy az örökhagyó 1 példányban 2010. augusztus első hetében, saját kezűleg két tanú jelenlétében írásbeli végrendeletet készített és abban úgy rendelkezett, hogy ráhagyja minden ingó- és ingatlanvagyonát. A végrendelet azonban az örökhagyó halála után eltűnt.

A felperes módosított kereseti kérelmében kérte annak megállapítását, hogy az örökhagyó hagyatékát végrendeleti öröklés jogcímén megszerezte és kérte a földhivatal megkeresését tulajdonjogának a bejegyzése végett.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy a néhai **F. Kné Ny. G.** hagyatékát képező vagyontárgyak: a d.-i **...8/A/23** helyrajzi számú, D., **D.** utca 21. A. épület fszt. 2. szám alatti társasházi lakás, a d.-i **...2/A/6** helyrajzi számú, **D., H.** utca 12. A. épület I/6. szám alatti társasházi lakás, a **Bank 1** által vezetett **xxxxxxxx-xxxxxxxx-xxxxxxxx** számú lakossági folyószámlán kezelt 769 959 forint és kamatai, a **Bank 2**-nél vezetett **xxxxxxxx-xxxxxxxx** számú lakossági folyószámlán kezelt 6 341 forint volt, és a **Bank 2**-nél nyilvántartott KBPO-**xxxxxxxx** számú kamatozó könyves betétben kezelt 13 776 forint és annak kamatai végrendeleti öröklés jogcímén a felperes tulajdonát képezik. Felhívta az ingatlanügyi hatóságot, hogy a felperes tulajdonszerzését az ingatlan-nyilvántartásba jegyezze be. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének munkadíját az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a Ptk. 598. §-a, az 599. §-ának (1)-(3) bekezdése, a 629. §-ának (1) bekezdése, a 630. §-a, a 633. §-a és PK. 87. számú állásfoglalás felhívásával, a felperes személyes nyilatkozata és **Tné H. I., L. J.** végrendeleti tanúk azzal egybehangzó vallomása alapján megállapította, hogy az örökhagyó 2010 augusztusában a jogszabályi rendelkezésekben rögzített alaki és tartalmi követelményeknek megfelelő írásbeli magánvégrendelet alkotott, amelyben kizárólagos örököséként a felperest jelölte meg. A végrendelet létéről tudomással bírt **F. K.** és **Sz. A.** tanú is.

Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások alapján megdöntöttnek találta azt a vélelmet is, mely szerint ha a végrendelet az örökhagyó birtokában marad és az utóbb nem kerül elő, azt kell feltenni, hogy az örökhagyó azt megsemmisítette. Azt a körülményt, hogy az örökhagyó lakásába a temetését megelőzően többször betörtek, onnan ingóságok mellett iratokat is elvittek, alkalmasnak találta annak a törvényi vélelemnek a megdöntésére, hogy a végrendelet az örökhagyó akaratából semmisült meg, vagy veszett el. Emellett a tanúk is állították, hogy az örökhagyó a halálát közvetlenül megelőző kórházi kezelése alkalmával is hangoztatta, hogy a végrendelete a lakásában van.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az örökhagyó után végrendelet maradt, és az alapján a hagyatékát végrendeleti öröklés jogcímén a felperes szerezte meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést az ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt. Indokai szerint az a tény, hogy az örökhagyó a végrendeletet nem adta át a felperes részére, arra utal, hogy a végrendelet szándékában nem volt teljesen biztos. Álláspontja szerint a perben nem nyert kétséget kizáró módon bizonyítást, hogy az esetleg létezett érvényes írásbeli magánvégrendeletet az örökhagyó utóbb nem semmisítette meg. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az örökhagyó lakásának feltörését követően a felperes nem tett feljelentést, illetve a későbbi feljelentésében eltulajdonított iratként a végrendeletet nem jelölte meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság érdemben és indokaiban egyaránt helyes ítéletének a helybenhagyására irányult. A fellebbezés érvei ellenében kiemelte **Sz. A.** és **F. K.** tanúk vallomásait, amelyek alapján aggálytalanul az állapítható meg, hogy az örökhagyó utolsó fekvőbeteg-ellátását megelőzően a végrendeletet nem semmisítette meg, az a lakásában maradt, a kifejezett és a tanúk által megismert végakarátát nem másította

meg. Hangsúlyozta, hogy a lakásbetörések igazolják azt a fontos tény, hogy az örökhagyó halálát követő rövid időn belül több olyan esemény történt, amelyek folytán a végrendelet nem az örökhagyó akaratából semmisült meg vagy nem lelhető fel.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, az indokolásában kifejtettekkel, a bizonyítékok értékelésével és mérlegelésével, az abból levont jogkövetkeztetésével, érdemben helyes döntésével egyetértett. Az indokolást kizárólag a fellebbezés érveire tekintettel egészítette ki a következőkkel.

Az alperes a fellebbezésében a bizonyítékok elsőfokú bíróság által történt mérlegelését és abból levont következtetését támadta. A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. Ezért az ítéletábra azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte-e.

A végrendeletet tartalmazó okirat megléte nem nélkülözhetetlen a végrendelet hatályosulásához. A Ptk. 633. §-ának első fordulója értelmében az érvényesen létrejött írásbeli végrendelet megsemmisülése vagy eltűnése nem eredményezi feltétlenül a végrendelet hatályvesztését.

A felperesnek a keresete eredményességéhez a végrendeletnek az örökhagyó általi megsemmisítés Ptk. 633. §-ának második fordulója szerinti törvényes vélelmével szemben, annak megdöntése érdekében bizonyítania kellett a végrendeletnek a létrejöttét a törvényben meghatározott alakszerűségek megtartásával, a javára szóló rendelkezés tartalmát, valamint azt, hogy a végrendelet az örökhagyó birtokában maradt és a végrendelet akaratán kívül álló okból semmisült meg, illetve nem található.

Csak így dől meg az alperes által vitássá tett végrendelet örökhagyó általi megsemmisítésének törvényi vélelme, ez esetben válthatja ki az eredetileg célzott joghatást, a felperes öröklését.

A Pp. 3. §-a (5) bekezdésének utolsó fordulója szerinti szabad bizonyítási rendszerben a relatív kötöttséget jelentő törvényes vélelem megdöntése, azzal szemben az ellenbizonyítás a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest terhelte, az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján erre vonatkozóan eleget tett előzetes tájékoztatási kötelezettségének.

A polgári eljárásjog nem ismeri a kötött bizonyítási rendszert, nem tesz különbséget, és nem állít fel rangsort a bizonyítási eszközök között. A szabad bizonyítás elvéből következően kötetlenség érvényesül nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök terén, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékokat a maguk összességében értékelte és meggyőződése szerint bírálta el. A bizonyítékok értékeléséről és annak az eredményéről az ítélete indokolásában a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerint számot adott, az indokolásából világosan kitűnik, hogy a

bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok, amelyeket a releváns körülmények bizonyításaként irányadónak vett.

A fellebbezés érvei ellenében emeli ki az ítéletábla a bizonyítékok közül a nyomozati eljárásban 2010. december 21-én készült, a felperes tanúvallomását rögzítő jegyzőkönyvet. A felperes nyilatkozott a végrendeletről, annak tartalmáról és annak a betörést követő eredménytelen felkutatásáról.

Az elsőfokú bíróság a per adatai alapján jogszabálysértés nélkül jutott arra a jogkövetkeztetésre, hogy a felperes bizonyította: javára szóló, az alaki érvényességi kellékeknek megfelelő végrendelet maradt az örökhagyó birtokában, és az a végrendelkező akaratán kívül álló okból nem található.

A fellebbezés rendes perorvoslat jellege folytán az ítéletábla, mint másodfokú bíróság reformatórius jogkörben jár el, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján teljes egészében felülbírálhatja az első fokú ítéletben rögzített tényállást, ahhoz nincs kötve. Az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól függetlenül, önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét és új tényállást állapíthat meg. Az ítéletábla azonban az alperes fellebbezési érveinek az értékelésével nem látott okot a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére és az elsőfokú bíróság által megállapított, jogszerű, okszerű mérlegelésen alapuló tényállástól eltérő tényállás megállapítására, annak alapján eltérő jogkövetkeztetés levonására.

Mindezekre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy a fellebbezésben megjelölt okok miatt az elsőfokú bíróság ítélete nem jogszabálysértő. Az ítéletábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, a fellebbezés érvei miatt szükséges indokolásbeli kiegészítéssel, lényegében saját helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján viseli a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, a felperes pártfogó ügyvédjének a díját. A fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

D e b r e c e n, 2013. szeptember 17.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -